

યુવા શક્તિ નવસર્જનમાં જોડાય

જ્ઞાનયજ્ઞમાં તમે પણ આહુતિ આપો :

સમસ્ત સંકટોનું એકમાત્ર કારણ છે -માનવીય દુર્બુદ્ધિ .જે ઉપાયથી દુર્બુદ્ધિને દૂર કરી સદ્બુદ્ધિ સ્થપાય , તે જ માનવકલ્યાણનો તથા વિશ્વશાંતિનો સમાધાનકારક માર્ગ છે.યુગઋષિ પરમપૂજ્ય પં .શ્રીરામ શર્મા આચાર્યજીએ વર્તમાન યુગની સમસ્યાઓના સમાધાન માટે હજારો પુસ્તકો લખ્યાં છે .આ પુસ્તકોને જન-જનને વંચાવવાં તે આજનો યુગધર્મ છે .

1. યુવાશક્તિ નવસર્જનમા જોડાય
2. યુવા યુવાશક્તિ રાષ્ટ્રશક્તિ બને
3. યુવાશક્તિને સંન્યાસીનો સંદેશ :
4. આશા અમર ધન છે
5. મહાજનો યેન ગતઃ સ પંથા
6. શક્તિ નવસર્જનમાં જોડાય :
7. સજજનતા અને શાલીનતા શીખો
8. સાહસે આપણે સાદ પાડ્યો છે.
9. યુવાશક્તિ અધ્યાત્મને પણ જાણે
10. પોતાનો દ્રષ્ટિકોણ બદલો
11. આત્મવિશ્વાસ ન છોડો.
12. સંકલ્પની પ્રચંડ શક્તિ
13. યુવાવર્ગ સ્વાવલંબી બને.
14. પર્યાવરણન સરંક્ષણ માટે આટલું કરો.
15. હરિયાળી વધારવામાં યોગદાન
16. નશાખોરીનું આત્મઘાતી પ્રચલન
17. ખર્ચાળ લગ્નોનો વિરોધ કરો.
18. આત્મીય લોકોને અનુરોધ :

1. યુવાશક્તિ નવસર્જનમા જોડાય

યુગનિર્માણ મિશનના સંચાલકોનું માનવું છે કે યુવાવર્ગ જ સમાજ અને રાષ્ટ્રને આજની સંકટ ભરેલી પરિસ્થિતિમાંથી બહાર કાઢીને તેમાં નવી ચેતનાનો સંચાર કરી શકશે. સંકટ ભલે સરહદો ઉપર આવ્યું હોય કે પછી તે સામાજિક કે રાજનૈતિક હોય, પણ એના નિવારણ માટે આપણા દેશનાં યુવકયુવતીઓએ પોતાનું સર્વસ્વ ન્યોછાવર કરવામાં કોઈ કસર નથી રાખી.

સમાજની બૂરાઈઓને દૂર કરવામાં, તેને ખરાબ માર્ગેથી પાછો વાળવામાં અને તેનો કાયાકલ્પ કરીને નવું જીવન આપવામાં જો કોઈ સમર્થ હોય તો તે પ્રબુદ્ધ અને ભાવનાશીલ યુવકયુવતીઓ જ છે. તેઓ પોતાના દિલમાં સમાજનિર્માણની પીડા અનુભવે અને પોતાની વિખરાયેલી શક્તિઓને એકત્રિત કરીને સમાજની વિભિન્ન સમસ્યાઓનો ઉકેલ લાવવામાં તેમનો ઉપયોગ કરે એ આજના સમયની તાતી જરૂરીયાત છે. દેશની પ્રગતિમાં જ આપણી પ્રગતિ અને ઉન્નતિ રહેલી છે. આ ઉદાત્ત દ્રષ્ટિકોણના આધારે જ યુવાશક્તિ રાષ્ટ્રની શક્તિ બનીને દેશને સમૃદ્ધિ, ઉન્નતિ તથા પ્રગતિના માર્ગે લઈ જઈ શકે છે.

કોઈ પણ દેશનો વિકાસ ત્યાંના સામાન્ય લોકોથી નહિ, પરંતુ વિકાસ પ્રતિભાઓના આધારે થાય છે. કોઈ પણ દેશના નવનિર્માણમાં વિકાસનો અને યુવાશક્તિનો ફાળો રહેલો હોય છે. આજના સમયમાં દરેક યુવાને પરિશ્રમ, ત્યાગ અને સર્વના હિત માટે કાર્ય કરવાનો પાઠ શીખવો જોઈએ.

[Top Page](#)

2. યુવા યુવાશક્તિ રાષ્ટ્રશક્તિ બને

વિશ્વશાંતિ અને સાંસ્કૃતિક સદ્ભાવનો સંવાહક દેશ આજે આંતરકવાદ અને ઉગ્રવાદના સંક્રંજામા ફસાયેલો છે. જાતિગત તથા સાંપ્રદાયિક હિંસા દેશની અસ્મિતા માટે ભયરૂપ બની ગઈ છે. આખો દેશ ભ્રષ્ટાચારની બાબતમાં ગળાડૂબ છે. સમગ્ર સમાજ આજે નેતૃત્વહીન છે. લોકશાહી વ્યવસ્થા આજે ઉપહાસપાત્ર બની ગઈ છે. રાષ્ટ્રના નિર્માણનું લક્ષ્ય અંધકારમાં ઓગળી ગયું છે.

આવી વિષમ પરિસ્થિતિનો સામનો કરવાની શક્તિ કોનામાં છે? બધાનો મત છે કે યુવાનોમાં જ એ પ્રચંડ ઊર્જા છે, ભલે પછી તેઓ આજે દિશાહીન બની ગયા હોય.

[Top Page](#)

[ગાયત્રી જ્ઞાન મંદીર- જેતપુર](#)

3. યુવાશક્તિને સંન્યાસીનો સંદેશ :

સ્વામી વિવેકાનંદે કહ્યું છે, "દરેક વ્યક્તિની જેમ દરેક રાષ્ટ્રનો પણ એક વિશેષ જીવનોદ્દેશ્ય હોય છે. ઈંગ્લેન્ડમાં રાજનૈતિક સત્તા જ તેની જીવનશક્તિ છે. ભારતમાં ધર્મ જ રાષ્ટ્રીય જીવનનું કેન્દ્ર છે અને તે જ રાષ્ટ્રીય જીવનના સંગીતનો મુખ્ય સ્વર છે. જો તમે ધર્મને ત્યાગીને રાજનીતિ, સમાજનીતિ કે બીજી કોઈ નીતિને પોતાની જીવનશક્તિને કેન્દ્ર બનાવવામાં સફળ થઈ જશો તો તમારું અસ્તિત્વ પણ નહિ રહે."

"તેથી ભારતમાં કોઈપણ પ્રકારનો સુધારો કે ઉન્નતિનો પ્રયત્ન કરતા પહેલાં ધર્મનો પ્રચાર કરવો જરૂરી છે. ધર્મપ્રચાર કર્યા પછી લૌકિક વિદ્યાઓ અને બીજી જરૂરી વિદ્યાઓ આપોઆપ આવી જશે. આ માટે જરૂર છે વીર્યવાન, તેજસ્વી, શ્રદ્ધાસંપન્ન અને મજબૂત વિશ્વાસવાળા યુવકોની. મને દ્રઢ વિશ્વાસ છે કે હજારો યુવકો આગળ આવીને આ વ્રતને ગ્રહણ કરશે અને આ કાર્યની ખૂબ ઉન્નતિ તથા ફેલાવો કરશે. આપણા દેશના યુવકો પર મને વિશ્વાસ છે, તેથી એકવાર ફરીથી તમને "ઉત્તિષ્ઠ જાગૃત પ્રાપ્ય વરાન્નિબોધન" ના મહાન આદર્શની યાદ અપાવું છું."

4. આશા અમર ધન છે

કેટલાક યુવાનો માર્ગમાં આવતી મુશ્કેલીઓ તથા શરૂઆતની અસફળતાથી ગભરાઈને નિરાશ થઈ જાય છે. એના પરિણામે તેમના પગ લથડવા માંડે છે, પરંતુ મારાસે હંમેશાં આશાવાદી જીવન જીવવું જોઈએ. આશાવાદી મનુષ્ય અધરામાં અધરાં અને અશક્ય લાગતાં કાર્યોમાં સફળતા મેળવે છે. યુવકોએ અડગ રહીને મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો જોઈએ. મુશ્કેલીઓથી ગભરાવું એ કાયરતા છે. પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિઓમાં પણ જેઓ માનસિક સંતુલન જાળવી રાખે છે તથા ધીરજવાન અને સહિષ્ણુ રહે છે તે બાહ્ય કારણોથી પ્રભાવિત થતો નથી.

5. મહાજનો યેન ગતઃ સ પંથા

યુવક સમાજની કરોડરજ્જુ છે. તેમનામાં શક્તિનો પ્રવાહ વહેતો રહે છે. તેઓ એ શક્તિનો ઉપયોગ કરવાનું જાણે છે, પરંતુ જ્યાં સુધી તેમનામાં આત્મવિશ્વાસ જાગૃત નહિ થાય ત્યાં સુધી તેઓ પોતાની શક્તિને ઓળખીને તેનો સદુપયોગ નહિ કરી શકે. આત્મવિશ્વાસ પછી દેવ, ગુરુ અને ધર્મ તેમની આસ્થાનું કેન્દ્ર હોય છે. આજે આ ત્રણેયમાંથી યુવકોનો વિશ્વાસ ઘટતો જાય છે. વિશ્વાસ વધારનારું એક સૂત્ર છે. - મહાપુરુષો જે માર્ગે ગયા છે તે જ સાચો માર્ગ છે. સાચા સંતોનું જીવન અહિંસા, સત્ય વગેરે સદ્ ગુણોથી ભરપૂર હોય છે. તેમનો ઉપદેશ તેમના અંતરાત્માનો અવાજ હોય છે.

[Top Page](#)

[ગાયત્રી જ્ઞાન મંદીર- જેતપુર](#)

6. શક્તિ નવસર્જનમાં જોડાય :

યુવાની પોતાની સાથે શોભા, સૌંદર્ય, આશા, ઉમંગ, જોશ, ઉત્સાહ વગેરે લઈને આવે છે. મનુષ્યના ભાગ્ય અને ભવિષ્યનું નિર્માણ પણ યુવાનીમાં જ થાય છે. કિશોરાવસ્થા તથા યુવાનીમાં જ વ્યક્તિત્વ ઘડાય છે. કુસંગથી બરબાદી પણ આ જ અવસ્થામાં થાય છે. સારા સંગથી બરબાદી અટકે છે તથા શ્રેષ્ઠ, ઉન્નત અને સુસંસ્કારી બની શકાય છે. આ ઉંમરને શાલીન બનાવવા માટે શાળાના શિક્ષણમાં વ્યાયામ, સ્વાવલંબન, કલાકૌશલ અને સ્વાધ્યાય આ ચાર બાબતોનો પણ સમાવેશ કરવો જોઈએ. બ્રહ્મચર્યનું પાલન ન થવાથી શરીર કમજોર થઈ જાય છે. આત્મહીનતા આવી જાય છે અને યાદશક્તિ ઘટવા માંડે છે. વિકૃત ચિંતન અને કુસંગથી આ ચેપી બીમારી થાય છે. એનાથી બચવા માટે વ્યાયામ, ખેલફૂલ, શ્રેષ્ઠ સાહિત્યનો સ્વાધ્યાય વગેરેમાં રુચિ કેળવવી જોઈએ.

શિક્ષણની સાથેસાથે સ્વાવલંબનનો પણ વિચાર કરવો જોઈએ. ખેતી, પશુપાલન, ઉદ્યોગ તથા વારસાગત ધંધા તરફ ધ્યાન આપવું જોઈએ અને તેમાં મદદ કરી કુશળતા પ્રાપ્ત કરવી જોઈએ. આજે લુહારીકામ, સુથારીકામ, દરજી કામ વગેરેના યંત્રોના કારણે કમાણી વધારે થાય છે. યુવાનોએ અભ્યાસ કરતાં કરતાં આવાં કાર્યો પણ શીખતા રહેવું જોઈએ કે જેથી સ્વાવલંબી બની શકાય.

ભાવના, બુદ્ધિમત્તા અને પ્રતિભા પણ જીવનના વિકાસ માટે જરૂરી છે. ઉદાસ અને નિરાશ યુવાન થાકેલો, માંદલો, પછાત અને ઉપેક્ષિત રહીને જિંદગીના દિવસો પૂરા કરે છે. આનાથી બચવા માટે તેણે સ્વાધ્યાય કરવો જોઈએ અને કલાકૌશલ્ય તથા સંપર્ક વધારવાં જોઈએ. તો જ તે આગલી હરોળમાં ઊભો રહી શકશે. પ્રજ્ઞાસાહિત્યથી વધારે સારું, સરળતાથી મળે તેવું, સસ્તું અને સુરુચિ જગાડે તેવું સાહિત્ય બીજે મળવું મુશ્કેલ છે. પોતાની આસપાસમાંથી તે મેળવીને નિયમિત વાંચવું જોઈએ. કલાકૌશલ્યમાં ભાષણ, ગાયન, વાદન વગેરે પર વધારે ભાર મૂકવો જોઈએ. નવસર્જન માટે એમાં પ્રવીણ થયેલાઓની બધે જ જરૂર છે. યુગસંગીત માટે પણ તેમની જરૂર છે. તેનાથી લોકસેવા કરવાની તક મળે છે, સાથેસાથે પોતાની પ્રતિભાનો પણ ખૂબ વિકાસ થાય છે. પોતાના અંતરમાં ભાવસંવેદના જાગૃત થાય છે.

ઘેરઘેર હરિયાળીની સ્થાપના કરવી તે એક ખૂબ મહત્વનું કાર્ય છે. આંગણવાડી તથા ઘરવાડીમાં ઋતુ પ્રમાણે શાકભાજી કરી શકાય. પ્રદૂષણના નિવારણ માટે, આંખો તથા મગજને શાંતિ આપવા માટે તથા ઘરની શોભા વધારવા માટે આંગણમાં કરેલી વાડી બહુ ઉપયોગી બને છે.

આપણા દેશમાં હજુ પણ મોટી સંખ્યામાં લોકો નિક્ષરણ છે. તેમના માટે પ્રૌઢશાળાઓ ચલાવવી જરૂરી છે. ભણેલાઓ સુધી સાહિત્ય પહોંચાડવા માટે શ્રીરામ ઝોલા પુસ્તકાલયોની વ્યવસ્થા થવી જોઈએ. યુવકોમાં શૌર્ય, સાહસ અને પરાક્રમ હોય છે. તેમની અંદર એક યોદ્ધો છુપાયેલો હોય છે, જે અન્યાય અને અનીતિ સાથે સંઘર્ષ કરતા આતુર હોય છે. યુવાનોના આ પૌરુષને સામાજિક કુરિવાજોનો સામનો કરવા આમંત્રણ આપવામાં આવી રહ્યું છે. યુવાનોએ નાતજાતના ભેદભાવ, મૃત્યુભોજન, ભાગ્યવાદ, મુહૂર્તવાદ, બાળલગ્નો, ખર્ચાળ લગ્નો વગેરે દુષણોને નાબૂદ કરવા આગળ આવવું જોઈએ.

[Top Page](#)

7. સજ્જનતા અને શાલીનતા શીખો

જીવનનિર્માણનો મહત્વપૂર્ણ સમય બારથી વીસ વર્ષની ઉંમર સુધીનો હોય છે. આ કિશોરાવસ્થામાં બાળક માટીના લોચા જેવો હોય છે. આ સમય દરમિયાન તેનું જેવું ઘડતર થશે એવો જ જીવનના અંત સુધી તે રહે છે. સમૃદ્ધિ, પ્રગતિ, શાંતિ તથા સદ્ભાવનો આધાર મનુષ્યના સદ્ ગુણો ઉપર રહેલો છે. સદ્ગુણો જ વ્યક્તિત્વને પ્રભાવશાળી બનાવે છે તથા દરેક ક્ષેત્રમાં સફળતા અપાવે છે. યુવાનીના પ્રારંભે સદ્ ગુણો કેળવવા તરફ સૌથી વધુ ધ્યાન આપવું જોઈએ. વિદ્યા, બળ, બુદ્ધિ, ધન વગેરેની સરખામણીમાં સદ્ ગુણોનું પલ્લું ભારે હોય છે.

જે યુવક પોતાનું ભલુંબૂઝું સમજતો હોય તેણે એક વાત ગાંઠે બાંધી લેવી જોઈએ કે સભ્ય અને જવાબદાર નાગરિક પોતાના વ્યક્તિત્વને તેજસ્વી બનાવવા માટે પોતાના સ્વભાવમાં સદ્ ગુણોનો સમાવેશ કરવાનું સતત ધ્યાન રાખે છે. શિષ્ટતા જ માણસને લોકપ્રિય બનાવે છે. સદ્ ગુણી મનુષ્ય બીજાઓનું હૃદય જીતે છે. સભ્ય યુવકો જ પોતાના રાષ્ટ્રની સ્થિરતા અને પ્રગતિમાં ફાળો આપી શકે છે. તેઓ હંમેશા રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓ કરતા રહે છે.

[Top Page](#)

8. સાહસે આપણે સાદ પાડ્યો છે.

સમયે, યુગે, કર્તવ્યે, જવાબદારીઓએ અને વિવેકે યુવાનોને સાદ પાડ્યો છે. આત્મનિર્માણ માટે તથા નવનિર્માણ માટે કાંટાળ માર્ગનું સ્વાગત કરીને યુવાનોએ આગળ વધવું જોઈએ. લોકો શું કહે છે અને શું કરે છે તેની ચિંતા ન કરવી જોઈએ. પોતાનો આત્મા જ સાચો માર્ગદર્શક છે. ધર્મ, અધ્યાત્મ, સમાજ અને રાજનીતિનાં ક્ષેત્રોમાં સુધારા તથા ઉન્નતિના નારા જોરશોરથી લગાવવામાં આવે છે, પણ એ ક્ષેત્રોના લોકોની કથની અને કરણીમાં જમીન આસમાન જેટલું અંતર જોવા મળે છે. લોભ, મોહ, યશ વગેરેની લાલસા માણસને ક્યાંથી ક્યાં લઈ જાય છે, પરંતુ યુવકોએ પથભ્રષ્ટ ન થવું જોઈએ. તેમણે પોતાના આત્માને ગુરુ માનીને શ્રેષ્ઠ માર્ગે આગળ વધવું જોઈએ.

સંસારને જીતવાની ઈચ્છા રાખનારા યુવાનોએ પહેલાં પોતાને જીતવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. જ્યાં સુધી પોતાના જૂના અને સડેલા વિચારોએ બદલવામાં નહિં આવે ત્યાં સુધી વર્તમાન દશામાંથી છુટકારો નહિ થાય. યુવાનો આત્મશ્રદ્ધાને ટકાવી રાખી આગળ વધતા રહેશે તો સંસાર તેમને અવશ્ય માર્ગ આપશે. યુવાનોએ સંતોષી બનીને માનસિક સમતોલન જાળવી રાખી આનંદભર્યું જીવન જીવવું જોઈએ.

પોતાના મનને ઉચ્ચ ભાવનાઓ અને સંસ્કારોથી ઓતપ્રોત રાખવાથી સાંસારિક જીવનમાં સફળતા મળે છે. અસ્તવ્યસ્ત જીવન જીવવું, ઉતાવળ કરવી, રાતદિવસ કામમાં વ્યસ્ત રહેવું વગેરે બાબતો માનસિક તણાવ પેદા કરે છે. તેથી વિવેકપૂર્ણ રીતે કામ કરવું જરૂરી છે. ઈમાનદારી, સંયમ, સજ્જનતના, નિયમિતતા, સુવ્યવસ્થા વગેરેથી ભરપૂર હળવાશભર્યું જીવન જીવવાથી મન:શક્તિનો સદુપયોગ થાય છે અને ઈશ્વરે આપેલી શક્તિઓનો યોગ્ય લાભ મેળવી શકાય છે.

કર્તવ્યોનું પાલન કરતા રહો અને ડર્યા વગર વિધ્નોનો સામનો કરતા રહો. આ જ ધર્મનો સાર છે. જે લોકો માત્ર બકવાસ કરે છે, પણ તેનું જીવનમાં આચરણ નથી કરતા તેમનો કોઈ પ્રભાવ પડતો નથી. જેઓ શ્રેષ્ઠ ચિંતન અને ચરિત્રનો પોતાના જીવનમાં સમાવેશ કરે છે તેમની સેવાસાધના હંમેશાં ફળે છે.

ઘણા લોકોએ, વૃદ્ધોએ કે ધનવાનોએ કહ્યું હોય એ જ કારણે કોઈ પણ વાતનો સ્વીકાર ન કરવો જોઈએ. સત્ય હંમેશા ન્યાય અને ઈમાનદારીથી ભરેલું હોય છે. જો કોઈ નાના કે ગરીબ માણસે પણ સાચી વાત કહી હોય તો તેનો સ્વીકાર કરવો જોઈએ. જો તમારો આત્મા સત્ય અને ન્યાયયુક્ત આદેશ આપતો હોય તો લાખો મૂર્ખાઓના બકવાસ કરતાં તે વધારે મૂલ્યવાન છે.

9. યુવાશક્તિ અધ્યાત્મને પણ જાણે

ઘણા લોકો પ્રાચીન પરંપરાઓને તોડીફોડી નાખવા માટે યુવાનોને ઉશ્કેરીને તેમનામાં આક્રોશ અને અસંતોષ જગાડે છે. ખોટી પરંપરાઓનો નાશ કરવા માટે જે સંઘર્ષ નથી કરતો તે સ્વસ્થ અને જીવંત જિંદગી જીવી શકતો નથી. જૂનું સાવ ખોટું અને નવું જ બધું સાચું આવો દ્રષ્ટિકોણ સંપૂર્ણ રીતે સાચો નથી. સત્ય, અહિંસા, પ્રેમ, કડુણા, સદાચાર વગેરે તત્વો પુરાતન હોવા છતાં પણ શાશ્વત તથા આદરણીય છે. કોઈપણ ભોગે તેમનો ત્યાગ ન કરી શકાય. યુવાવર્ગમાં અપૂર્વ જોશ, સાહસ અને અદ્ભુત કાર્યક્ષમતા હોય છે. યુવાશક્તિને પડકાર ફેંકી શકે એવું કોઈ કાર્ય નથી. એટલું જ ધ્યાન રાખવાની જરૂર છે કે આ યુવાશક્તિ સમ્યક્ દિશામાં કામ કરે. જે યુવકો જોશની સાથે હોશ પણ રાખે છે, પોતાના ચિંતનને યોગ્ય રાખે છે તેઓ કોઈ પણ અશક્ય કાર્યને શક્ય બનાવી દે છે. યુવકોને એટલું જ કહેવાનું કે જ્યારે તેમને લાગે કે પોતે યોગ્ય નિર્ણય લેવામાં અસમર્થ છે ત્યારે તેમણે વડીલોની સલાહ નિઃસંકોચ લેવી જોઈએ. તેમનો અનુભવ યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવામાં સક્ષમ બની શકે છે.

10. પોતાનો દ્રષ્ટિકોણ બદલો

વિચાર એક ખૂબ શક્તિશાળી ચુંબક છે. તે પોતે જેવો હોય છે તેવી જ વસ્તુઓને વાયુમંડળમાંથી આકર્ષિત કરે છે. જ્યારે મનુષ્યનો દ્રષ્ટિકોણ બદલાઈ જાય છે ત્યારે તે વિશ્વાસ તથા શ્રદ્ધાપૂર્વક કાર્ય કરે છે. કાયરતા છોડીને વીરત્વનું તેજ ધારણ કરે છે. ઝલાનિને બદલે ઉજ્જવળ ભવિષ્યની આશાથી પ્રકાશિત થઈ જાય છે.

યુવાનોએ મનમાંથી ભયને દૂર કરવો જોઈએ. કાલ્પનિક ચિંતાઓ અને કુવિચારોને હૃદયમાંથી બહાર કાઢી નાંખવાં જોઈએ. પોતાની આસપાસ નિર્ભયતા તથા નિશ્ચિતતાનું વાતાવરણ બનાવવું જોઈએ. જૂની દુખદ યાદો, કટુ પ્રસંગો વગેરેને ભૂલી જવાં જોઈએ.

11. આત્મવિશ્વાસ ન છોડો.

ભગવાને આપણને એવી શક્તિ આપી છે કે કોઈ ભય, ચિંતા કે નિરાશા આપણે સતાવી શકતી નથી. તેથી ઊઠો અને ભયને ખંખેરી નાંખો. રડવાથી કોઈ કામ થવાનું નથી. લૂખુંસૂકું ખાઈને પણ નિરંતર હસતા રહો અને ભવિષ્યને સુખદ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરતા રહો.

12. સંકલ્પની પ્રચંડ શક્તિ

જીવનની સફળતા-નિષ્ફળતા, ઉત્કર્ષ-અપકર્ષ, ઉન્નતિ-અવનતિ, ઉત્થાન-પતન વગેરેનો આધાર મનુષ્યની ઈચ્છાશક્તિ પર રહેલો છે. દૃઢ ઈચ્છાશક્તિ એક એવો કિલ્લો છે કે જેની પર બાહ્ય પરિસ્થિતિઓ, કલ્પનાઓ કે કુવિચારોનો પ્રભાવ પડી શકતો નથી. દ્રઢ ઈચ્છાવાળો મનુષ્ય જીવનના ભયંકર અંઝાવાતોમાં પણ ચટ્ઠાનની જેમ અડગ રહે છે.

સંકલ્પને સફળતાની જનની કહેવામાં આવે છે. એ ઈચ્છાશક્તિનું જ સઘન રૂપ છે. સંકલ્પના અભાવમાં શક્તિનો વિકાસ થતો નથી, તો એ પણ સાચું છે કે શક્તિ ના હોય તો સંકલ્પો પણ પૂરા થતા નથી. સંકલ્પની સાથે શક્તિને જોડવી તે એક કલા છે. બીજા બધાં સાધનોની તુલાનામાં શક્તિ વધારે મૂલ્યવાન છે. ઈચ્છાશક્તિ જો સંકલ્પનું રૂપ ધારણ કરી લે તો મનુષ્ય અનેક ચમત્કારિક કાર્યો કરી શકે છે.

13. યુવાવર્ગ સ્વાવલંબી બને.

તમે થોડો વિચાર કરશો તો સમજાશે કે રાષ્ટ્રનું નૈતિક સ્તર ક્યાંથી ક્યાં પહોંચી ગયું છે. નૈતિક સ્તરનું પતન થાય તો આધ્યાત્મિક વિકાસ થઈ શકતો નથી. યુવાનો તથા રાષ્ટ્ર સ્વાવલંબનને ભૂલતા જાય છે. આ પરાવલંબન રાષ્ટ્રના વિકાસમાં મોટામાં મોટો અવરોધ છે. સ્વાવલંબી બન્યા વગર રાષ્ટ્રીય વિકાસનું પૈડું આગળ વધી શકતું નથી. જે યુવકયુવતીઓ માત્ર પોતાને જ નહિ, પરંતુ રાષ્ટ્રને પણ સ્વાવલંબી બનાવવા ઈચ્છે છે તેમણે એ માટે સંકલ્પબદ્ધ થવું જોઈએ. રાષ્ટ્રની સ્થિતિ જોઈને જેવા હૃદયમાં પીડા અને વ્યાકુળતા પેદા થાય તેમણે સાર્થક પ્રયત્નો કરવાનો સંકલ્પ કરવો જોઈએ.

ભારત ગામડાંઓનો બનેલો કૃષિપ્રધાન દેશ છે. કૃષિની સાથે પશુપાલન જોડાયેલું છે. પશુઉર્જા કદાપિ ખલાસ થવાની નથી. તે અનાજ લઈ લીધા પછી જે નકામું ઘાસ વગેરે બચે છે તેમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે. પશુઓનાં છાણમૂત્ર વગેરે કીમતી ખાતર આપે છે. તે ગ્રામોદ્યોગનું એક મહત્વનું અંગ છે.

પશુપાલનમાં ગોપાલન સર્વશ્રેષ્ઠ છે. તેથી ગોપાલન પર આધારિત ગ્રામોદ્યોગોનો વિકાસ કરવો પડશે. ગાયનું દૂધ, છાણ, મૂત્ર વગેરેના ઉપયોગની ભાવનાત્મક શુદ્ધિ થાય છે તથા આરોગ્ય સારું રહે છે. તેનાથી લઘુઉદ્યોગ પણ ચલાવી શકાય છે.

14. પર્યાવરણન સંરક્ષણ માટે આટલું કરો.

પર્યાવરણની દુર્દશા માટે આપણે અને બીજા દેશવાસીઓ જવાબદાર છે. આથી પર્યાવરણને શુદ્ધ કરવા નૈષ્ઠિક પ્રયત્નો કરવા તે આપણું કર્તવ્ય છે. યુવકોએ નીચે બતાવેલા ઉપાયોમાંથી શક્ય હોય તે ઉપાયો કરવા જોઈએ.

- (૧) જો તમારા ઘરનો કોઈ નળ ટપકતો હોય તો તરત જ તેને સુધારી લો કે બદલી નાખો.
 - (૨). કપડાં વધારે હોય ત્યારે જ વોશિંગ મશીનનો ઉપયોગ કરો.
 - (૩). વોશિંગ મશીનમાં ઓછા ફોસ્ફેટવાળા ડિટરજન્ટનો ઉપયોગ કરો.
 - (૪). કીટાણુનાશક દવાઓ, ગ્રીસ, દવાઓ અને બીજા રાસાયણિક પદાર્થો સંડાસમાં ના નાખો.
 - (૫) ગટરોમાં કાગળના ડૂચા, ચીંથરા, પ્લાસ્ટિકની થેલીઓ વગેરે ના નાંખો.
 - (૬). કાગળ, પાંદડાં, નકામું, ઘાસ વગેરેને બાળવાના બદલે જમીનમાં દબાવી દો. તેનાથી સાડું ખાતર મળશે.
 - (૭) ઘરની આસપાસ કુંડાઓમાં તુલસી, ફૂલછોડ તથા બીજા છોડવા વાવો. તેનાથી પૂરતો ઓકિસજન મળશે.
 - (૮). બહુ દુર ના જવાનું હોય તો બાઈક કે કારને બદલે સાઈકલનો ઉપયોગ કરો. ચાલતા જવાય તો વધુ સાડું.
 - (૯) વાહનમાં સીસારહિત પેટ્રોલનો ઉપયોગ કરો.
 - ૧૦) ક્રોસિંગ પર લાલ બત્તી હોય ત્યારે વાહન બંધ કરી દો.
 - ૧૧) સાંકડા રસ્તાઓ તથા ભીડવાળાં સ્થળોએ કારનો ઉપયોગ ના કરો.
 - ૧૨) આજકાલ પ્લાસ્ટિકની થેલીઓનો ઉપયોગ વધી રહ્યો છે. નકામી થેલીઓ ગમે ત્યાં ન નાખો. તેનાથી ભૂમિપ્રદૂષણ ફેલાય છે. ખરીદી માટે જ્યારે બજારમાં જાઓ તો ઘરેથી કાપડની થેલી લઈને જ જાઓ.
 - ૧૩) રસ્તા પર કે જાહેર સ્થળોએ થૂંકો નહિ. પડીકીઓ ખાઈને જ્યાં ત્યાં પિચકારીઓ મારી ગંદકી ના ફેલાવો. જાહેરમાં ગમે ત્યાં પેશાબ ના કરો.
 - ૧૪) ઘરનો કચરો રસ્તા પર ફેંકવાના બદલે કચરાપેટીમાં જ નાખો.
 - ૧૫) ડી.ડી.ટી.નો ઉપયોગ કરવો ઘાતક છે. ઘણા દેશોએ તેનો ઉપયોગ બંધ કરી દીધો છે.
 - ૧૬) ચામડાની વસ્તુઓ તથા ફરવાળા ચામડામાંથી બનેલી વસ્તુઓનો ઉપયોગ ન કરો.
- પર્યાવરણને દૂષિત કરવામાં આપણે જ જવાબદાર છીએ અને જો ઈચ્છીએ તો આપણે જ તેને સુધારી શકીએ છીએ.

15. હરિયાળી વધારવામાં યોગદાન

વાતાવરણ શુદ્ધ તથા શક્તિશાળી બનાવવામાં વૃક્ષોનું જે મહત્વ છે તે તરફ વૈજ્ઞાનિકોનું ધ્યાન ગયું છે કે પીપળાનું એક વૃક્ષ પોતાના જીવનકાળમાં લગભગ ૨૨૫૦ કિલોગ્રામ કાર્બનડાયોક્સાઈડ વાયુમંડળમાંથી શોષી લે છે અને એના બદલામં ૧૧૦ કિલોગ્રામ જેટલો પ્રાણવાયુ આપે છે. વૃક્ષોનો નાશ થવાના કારણે જ આજે વાતાવરણના પ્રદુષણની સમસ્યા એક મોટું સંકટ બની ગઈ છે.

ઘટાદાર વૃક્ષોના વાયુમાં એક વિશિષ્ટ પ્રકાશની ભીનાશ હોય છે. એનાથી આસપાસ રહેતા લોકો સ્વસ્થ બને છે અને સક્રિય રહે છે. વૃક્ષો કપાઈ જવાના કારણે રોગોનું પ્રમાણ વધતું જાય છે. શ્વાસ અને ચામડીના રોગો એનાં જ દુષ્પ્રરિણામ છે. શરીરશાસ્ત્રીઓના મત પ્રમાણે ઓકિસજન જીવનનો સ્ત્રોત છે. વાતાવરણમાં તેનું પ્રમાણ ઓછું થવાથી અનેક શારીરિક રોગો પેદા થાય છે. પ્રદુષિત વાયુમંડળના કારણે માનસ અસંતુલિત થઈ જાય છે. મનઃસ્થિતિ વિશુબ્ધ, ઉત્તેજિત અને આવેશગ્રસ્ત રહે છે. આના લીધે અપરાધો વધતા જાય છે.

વૃક્ષઉછેરને જ ભગવાનની સાચી પૂજા માનવામાં આવી છે. વનસંપત્તિ આપણી એક અમૂલ્ય થાપણ છે. યુવકોએ ઘેરેઘેર તુલસી આરોપણનું અભિયાન શરૂ કરવું જોઈએ. ગામની આસપાસ એક ઉપવન બનાવી તેના સંરક્ષણની જવાબદારી સ્વીકારવી જોઈએ.

16. નશાખોરીનું આત્મઘાતી પ્રચલન

નશાખોરીની કુટેવનો સામૂહિક વિરોધ કરવો જોઈએ. એમાં કોઈ સ્વાદ હોતો નથી. પૈસાની બરબાદી થાય છે. કાર્યક્ષમતા ઘટતી જાય છે. સમાજમાં સર્વત્ર અપમાન થાય છે. નશાખોરી પર કોઈ વિશ્વાસ કરતું નથી. ગરીબાઈ વધે છે. કુટુંબમાં કજિયાકંકાસ તથા અસંતોષ વધે છે. નૈતિક તથા ચારિત્રિક પતન થાય છે. નશાખોરી ધીમી આત્મહત્યા છે. યુવાનોએ નશાખોરીથી દૂર રહેવું જોઈએ. એટલું જ નહિ, પણ સમાજમાંથી તેને નાબૂદ કરવા માટે યુવાશક્તિએ પ્રચંડ સંઘર્ષ કરવો જોઈએ.

દારૂ પછી તમાકુનો નંબર આવે છે. ભાંગ, ગાંજો, અફીણ, ચરસ વગેરે હાનિકારક પદાર્થો તથા કેમિસ્ટોની દુકાન પર વેચાતા રાસાયણિક નશાઓથી ભયંકર નુકસાન થાય છે. યુવાનોએ આ વ્યસનોની વિરુદ્ધ મોરચો માંડવો જોઈએ.

[Top Page](#)

[ગાયત્રી જ્ઞાન મંદીર- જેતપુર](#)

17. ખર્ચાળ લગ્નોનો વિરોધ કરો.

આજે લગ્નો પાછળ લાખો રૂપિયા પાણીની જેમ વેડફી મારવામાં આવે છે. લગ્નોન્માદની સમસ્યા દેશ અને સમાજની સૌથી ગંભીર સમસ્યાઓમાંની એક છે. દેશની આર્થિક અને સામાજિક સ્થિતિને જોતાં આ સત્યાનાશી પ્રથાને નાબૂદ કરવી જોઈએ. રાષ્ટ્ર આજે યુવાનોને પોકારી રહ્યું છે કે આ લગ્નોન્માદના કુરિવાજને નષ્ટ કરી નાખો.

લગ્નોન્માદની સમસ્યાને દૂર કરવા માટે આદર્શ લગ્નોના રૂપમાં સામાજિક ક્રાંતિ કરવી જોઈએ. એ માટેનું સાહસ અને શૌર્ય યુવાનોમાં પ્રચૂર પ્રમાણમાં હોય છે.

યુવાનો જો ધારે તો આ દિશામાં ઘણું કામ કરી શકે છે. જે યુવાનો આ માટે સંમત હોય તેમની મિટીંગ બોલાવવી જોઈએ અને તેમને પ્રેરણા આપવી જોઈએ કે સમાજને બરબાદ કરનારા આ કુરિવાજરૂપી કાદવમાંથી લોકોને બચાવવા માટે થોડું સાહસ કરે. જેઓ સંમત થાય તેમની પાસે પ્રતિજ્ઞાપત્રો ભરાવવા જોઈએ. આંદોલન તીવ્રતાથી ચલાવવું જોઈએ. જે યુવાનો પ્રતિજ્ઞા કરે તેમનામાં સચ્ચાઈ, સાહસ અને દ્રઢતા પણ હોવાં જોઈએ. આ આંદોલનમાં બધા અપરિણીત યુવાનો ભાગ લઈ શકે છે. યુવકો મોત સામે ઝઝૂમવાની બહાદુરી બતાવી શકે છે, તો શું ભારતીય યુવકો મૂઢતા ભરેલા આ કુરિવાજને દૂર કરવાનું સાહસ નહિ કરે ? સુશિક્ષિત અને સાહસિકે કુમારિકાઓ અપરિણીત કરહેવાનું જોખમ ખેડીને પણ એવી પ્રતિજ્ઞા કરી શકે કે દહેજ ન માગે તેવા યુવાન સાથે જ હું લગ્ન કરીશ. ધનલોલુપ અને છોકરાને વેચીને દહેજ માગનારા લોકોના ઘરમાં જવાના બદલે કુંવારા રહેવું વધારે શ્રેયસ્કર છે.

ખરાબ કાર્યોને અટકાવવા માટે તેમનો વિરોધ કરવા જરૂરી છે. એનાથી કડવાશ અને ઝંઝટ ઉભી થવાનું જોખમ પણ રહ્યું છે. કેટલાક લોકો એવા અહંકારી હોય છે કે કોઈ ગમે એટલે સમજાવે છતાં તેઓ પોતાની જીદ છોડતા નથી. આવા લોકો માત્ર વિરોધની જ ભાષા સમજે છે. તેમને જ્યારે એવું લાગે છે કે મારી વિરુદ્ધ ધૂણા અને તિરસ્કારભર્યું વાતાવરણ બની રહ્યું છે, મારી બદનામી થઈ રહી છે ત્યારે તેઓ ઢીલા પડી જાય છે. દુરાગ્રહી લોકો વાસ્તવમાં કાયર હોય છે. વિવેકશીલ લોકો તો સાચી વાતને ન્યાયબુદ્ધિથી સ્વીકારી લે છે, પણ અહંકારી અને અવિવેકી લોકોને ડરાવીને જ ઝુકાવી શકાય છે.

દરેક જગ્યાએ કેટલાક એવા સ્વયંસેવકો તૈયાર થવા જોઈએ કે જેઓ જરૂર પડયે સમય કાઢી શકે અને વિરોધ કરવાની પ્રતિક્રિયા રૂપે અપમાન, કષ્ટ કે હાનિ સહન કરવી પડે તો પણ એમને સહન કરે.

આ મોરચા યુદ્ધનીતિના બધાં પાસાં અપનાવવાં જોઈએ. સંઘર્ષ એવી રીતે અને એટલા પ્રમાણમાં કરવો જોઈએ કે જેનાથી વધારે પડતો દ્રેષ પેદા ન થાય અને પોતાનું પ્રયોજન પણ પૂરું થઈ જાય. કુરિવાજો અપનાવનારા લોકોમાં વિરોધ અને નિંદા થવાનો ભય પેદા કરવો જોઈએ.

આ રીતે દેશમાં એક સત્યાનાશી રિવાજના રૂપમાં લગ્નનો જે ઉન્માદ છવાઈ ગયો છે તે દૂર થઈ શકશે. આમાં શરત અને જ છે કે એની શરૂઆત આપણે પોતાનાથી કરવી પડશે.

[Top Page](#)

18. આત્મીય લોકોને અનુરોધ :

આજે દેશની સામે મોંઘવારીની સમસ્યા છે. અપરાધો વધી રહ્યા છે અને દરેક જણ પોતાને અસલામત માને છે. નશાખોરી, લગ્નોન્માદ વગેરે સામાજિક કુરિવાજોમાં અઢળક ધન ખર્ચાઈ રહ્યું છે. દેશની અડધી વસતિના રૂપમાં નારીવર્ગ નવરો બેસી રહે છે. નાતજાત અને ઊંચનીચના ભેદભાવ સમાજને હજારો ટુકડાઓમાં વહેચી દીધા છે. લોકોનું સ્વાસ્થ્ય બગડી રહ્યું છે. રાજનેતાઓની ટૂંકી બુદ્ધિ અને હલકા ચરિત્રને કારણે ઉદ્વિગ્નતા વધી રહી છે. આંતરરાષ્ટ્રીય રાજનીતિ અને વૈજ્ઞાનિક પ્રગતિ વિશ્વમાનવના સર્વનાશનું કારણ બની ગઈ છે. ભોગવિલાસની વૃદ્ધિના કારણે લોકો કાયર અને કુમાર્ગગામી બનતા જાય છે. સ્વાર્થપાયણતા અને સંકુચિતતાના કારણે દરેક ક્ષેત્રમાં ધૂર્તતા, દૂષ્ટતા, અનૈતિકતા વગેરે વધી ગયાં છે. આ ભયંકર સમસ્યાઓથી બચવા માટે આપણે લોકમાનસનું શુદ્ધિકરણ કરવું પડશે. આ કામ માત્ર કહેવા સાંભળવાથી નહિ થાય. લોકો મોટા ભાગે એકબીજાને જોઈને અનુકરણ કરતા હોય છે, તેથી લોકોએ આધ્યાત્મિક દ્રષ્ટિકોણ પ્રમાણે પોતાનો જીવનક્રમ બનાવવો જોઈએ. શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિઓના ઉત્તમ આચરણને જોઈને સામાન્ય લોકો પણ એવી પ્રવૃત્તિઓ કરવા લાગશે.

દરેક યુવાને વિવેકાનંદની જેમ પરમાત્માનું સાંનિધ્ય પ્રાપ્ત કરીને આત્મશુદ્ધિ તથા આત્મસુધાર કરવો જોઈએ. સ્વાધ્યાય દ્વારા પોતાના મનોવિકારો અને દોષદુર્ગુણોને દૂર કરવાં જોઈએ તથા સમાજ સેવામાં તન, મન અને ધનથી જોડાઈ જવું જોઈએ. આમ કરવાથી યુવાનોના વ્યક્તિત્વનું નિર્માણ થશે. આવા વ્યક્તિત્વવાન આત્માઓ જ યુગનિર્માણમાં મહત્વની ભૂમિકા નિભાવશે. બધાં યુવકયુવતીઓએ આ વાતનું સતત મનન ચિંતન કરીને તેને આચરણમાં ઉતારવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

પુસ્તકો જાગૃત દેવતા છે, એના અધ્યયન, ચિંતન, મનન દ્વારા,
પૂજા કરીને તરત વરદાન મેળવી શક્યા છે.
આથી આપણે નિયમિત સદ્ગંથો વાંચતા રહેવું જોઈએ.
ઉત્તમ પુસ્તકોનાં સ્વાધ્યાયને જીવનનું જરૂરી અંગ બનાવવું જોઈએ.

